

SFS 1988:1229 **Förordning (1988:1229) om statliga byggnadsminnen m. m.**

Källa: [Rixlex](#)

Utfärdad:
1988-11-24

[\[Fakta & Historik\]](#)

Uppdaterad:
t.o.m. SFS 1997:1166

Statliga byggnadsminnen

1 § En byggnad som tillhör staten får förklaras för statligt byggnadsminne, om den är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde.

Bestämmelserna om statliga byggnadsminnen i denna förordning får också tillämpas på park, trädgård eller annan anläggning av kulturhistoriskt värde.

2 § Frågan om en byggnad skall förklaras för statligt byggnadsminne prövas av regeringen efter framställning från Riksantikvarieämbetet. Förordning (1997:1166).

3 § När en byggnad förklaras för statligt byggnadsminne anger regeringen genom skyddsföreskrifter på vilket sätt byggnaden skall vårdas och underhållas samt i vilka avseenden den inte får ändras. Skyddsföreskrifterna kan innehålla bestämmelser om att ett område kring byggnaden skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

4 § Riksantikvarieämbetets framställning att en byggnad skall förklaras för statligt byggnadsminne skall innehålla förslag till skyddsföreskrifter. Till framställningen skall fogas yttrande från den myndighet som förvaltar byggnaden.

5 § Riksantikvarieämbetet har tillsyn över de statliga byggnadsminnena. Ämbetet skall föra en förteckning över dem.

6 § Om det finns särskilda skäl får ett statligt byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna.

Tillståndet till ändring kan förenas med villkor om

1. utförandet av ändringen,
2. dokumentation av ändringen,
3. antikvarisk undersökning och kontroll.

Ansökan om tillstånd till ändring görs hos riksantikvarieämbetet.

7 § Frågor om tillstånd till ändring prövas av regeringen, om ändringen innefattar från kulturhistorisk synpunkt väsentliga ingrepp. I övrigt prövar riksantikvarieämbetet frågor om tillstånd.

Om riksantikvarieämbetet finner att ämbetet inte får pröva frågan, skall ämbetet överlämna ärendet till regeringen tillsammans med eget yttrande.

Sådana beslut av riksantikvarieämbetet som avses i första stycket får inte överklagas.

8 § Ett statligt byggnadsminne får inte överlåtas till annan, om det finns risk för att överlåtelsen kan leda till att dess kulturhistoriska värde minskar.

Innan ett statligt byggnadsminne överlåts från staten till annan skall den myndighet som förvaltar byggnadsminnet inhämta riksantikvarieämbetets yttrande. Om ämbetet motsätter sig överlåtelsen krävs regeringens medgivande.

9 § Om ett statligt byggnadsminne överlåts till annan, skall riksantikvarieämbetet och länsstyrelsen i det län där byggnadsminnet finns omedelbart underrättas. Av lagen ([1988:950](#)) om kulturminnen m. m. framgår att om ett statligt byggnadsminne övergår till annan ägare än staten blir det byggnadsminne enligt den lagen.

10 § Om bibehållandet av ett statligt byggnadsminne medför hinder, olägenhet eller kostnad som inte står i rimligt förhållande till byggnadsminnets betydelse, kan regeringen jämka skyddsföreskrifterna eller häva byggnadsminnesförklaringen. Regeringen kan också häva en byggnadsminnesförklaring som framstår som ändamålslös.

Ansökan om jämkning av skyddsföreskrifterna eller hävande av byggnadsminnesförklaring ges in till riksantikvarieämbetet. Ämbetet överlämnar ansökningsen till regeringen tillsammans med eget yttrande. Ämbetet får också på eget initiativ föreslå regeringen jämkning eller hävande.

Slottsarkitekt

11 § För att säkerställa en noggrann och väl kvalificerad omvårdnad om statens slott och andra statliga byggnadsminnen som har särskilt behov av det får slottsarkitekt utses för ett eller flera byggnadsminnen.

Slottsarkitekt förordnas av den myndighet som förvaltar byggnadsminnet efter samråd med riksantikvarieämbetet. För slottsarkitekten skall den förvaltande myndigheten utfärda en instruktion. Det skall ske efter samråd med riksantikvarieämbetet och, i förekommande fall, med riksmarskalksämbetet.

Värdefulla byggnader som inte är byggnadsminnen

12 § Riksantikvarieämbetet skall, i samråd med de myndigheter som förvaltar byggnaderna, upprätta en förteckning över sådana byggnader i statens ägo som inte är statliga byggnadsminnen men som ändå är kulturhistoriskt värdefulla. Den förvaltande myndigheten svarar för att det finns nödvändigt underlag för bedömningen huruvida en byggnad bör tas upp i förteckningen.

Beträffande sådana byggnader gäller, utöver vad som följer av 3 kap. plan- och bygglagen ([1987:10](#)), bestämmelserna i 13--15 §§.

13 § De byggnader som avses i 12 § får ändras bara om det är nödvändigt. Riksantikvarieämbetet lämnar råd om vården av dem.

14 § Om riksantikvarieämbetet finner att en byggnad kan komma ifråga för byggnadsminnesförklaring skall det anges i den förteckning som föreskrivs i 12 §. Beträffande sådana byggnader skall samråd ske med riksantikvarieämbetet innan det vidtas någon åtgärd som kan minska byggnadens kulturhistoriska värde.

15 § Riksantikvarieämbetet får meddela närmare föreskrifter om hur de byggnader som avses i 14 § skall vårdas med hänsyn till deras kulturhistoriska värde. Sådana föreskrifter får inte vara mer betungande än vad som är skäligt med hänsyn till användningen av fastigheten och till de kulturhistoriska värdena.

Beträffande sådana byggnader som avses i 14 § får ämbetet också lämna föreskrifter om följande i samband med ändring av byggnaden

1. utförandet av ändringen,
2. dokumentation av ändringen,
3. antikvarisk undersökning och kontroll.

Regeringen kan medge undantag från sådana föreskrifter som riksantikvarieämbetet har meddelat med stöd av denna paragraf.

Värdefulla fastigheter

16 § En fastighet som ägs av staten och som representerar en viktig del av det nationella kulturarvet eller annars är av stort kulturhistoriskt värde skall förvaltas så att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Regeringen beslutar, efter förslag från Riksantikvarieämbetet, vilka fastigheter som skall anses ha ett sådant värde och hur kulturvärdena skall skyddas. Förordning ([1995:982](#)).

Övergångsbestämmelser

1988:1229

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1989, då kungörelsen ([1920:744](#)) med föreskrifter rörande det offentliga byggnadsväsendet skall upphöra att gälla.
2. Sådana byggnader som vid förordningens ikraftträdande är byggnadsminnesmärken enligt äldre bestämmelser skall därefter anses som statliga byggnadsminnen.
3. Intill dess regeringen har lämnat skyddsföreskrifter för de statliga byggnadsminnen som avses under 2 skall 21 § kungörelsen ([1920:744](#)) med föreskrifter rörande det offentliga

byggnadsväsendet fortsätta att tillämpas på dem.

4. Riksantikvarieämbetet skall så snart det lämpligen kan ske lämna regeringen förslag till skyddsföreskrifter för de statliga byggnadsminnen som avses under 2.

Detta är ett utdrag ur databasen Rättsnätet. Mångfaldigande utan medgivande från Notisum AB är förbjudet enligt lag. Dokumentens officella pappersutgåvor äger alltid företräde eftersom Rättsnätet baseras på material från offentliga databaser som kan innehålla felaktigheter.

